

Hambaravihüvitis
Patsiendile

Lk 6-7

Vabatahtlik
A Hea Hoog uus juht
on Piret Lemsalu

Lk 8-9

TARKUSETERAD

Lk 21

Koroona ja erivajadus

Lk 12

KÖÖGINUK

Kalasalat vutimunaga

Lk 19

Kaanelugu Lk 2:

SANDER

SISUKORD

1	▶▶	JUHTKIRI: Janek Muru
2-4	▶▶	MEIE INIMESED: Sander Kaur
5-7	▶▶	TASUB TEADA: Hinnatakse ühistranspordi- peatuste Ligipääsetavust
5	▶▶	
6-7	▶▶	VABATAHTLIKUD Helpific annab riigile häid ideid
8	▶▶	TASUB TEADA: Riik rahastab
9	▶▶	TASUB TEDA : Sotsiaalpoliitika on valitsuse
10-11	▶▶	TASUN TEADA Hambaravihüvitus
12-13	▶▶	EESTI ELU: Muutatused hoolekandes
14-17	▶▶	TASUB TEADA 10 aastaga on uue kodu saanud 1118
18	▶▶	TASUB TEADA SA hea Hoog uus juht Piret Lemsalu
19-20	▶▶	KÖÖGINURK: Kalasalat vutimunaga

TOIMETUS

JANEK MURU
peatoimetaja
janek@vaimupuu.ee

KERTTU RAKKE
tegevtoimetaja

TAIRE EHAVER
Kööginurga toimetaja

KALEV LILLEORG
Fotograaf

Toimetuse üldinfo:
Gsm: +(372) 5563 4449
toimetus@vaimupuu.ee
www.vaimupuu.ee

Makett ja kujundus:
Ragne Rikkonen-Tähnas
küljendus: Janek Muru,
Vaimupuu

Trükk: *Prinditeenus OÜ*
Aadress: *Narva maantee*
150, 13628 Tallinn

*Paber: G-Print (kaaned: G-
Print 150g/m² ja sisu G-Print
115g/m²)*

DSV PAPPYRUS

SOTSIAALMINISTEERIUM

vaimupuu fotokonkurss 2019

IMELISED INIMESED

Seekordne Vaimupuu fotokonkurss on pühendatud kõhudele imelistele inimestele, kes toovad teistele rõõmu. Pildistada võib kõike, mis seostub imeliste inimestega – inimesed, sündmused, imeliste inimeste looming jne.

**MÄRGA KEM ENDA ÜMBER IMELISI INIMESI
ME KÕIK OLEME OMA ERILISUSES IMELISED!**

**OOTAME KAASALÕÕMIST OMA VANADILT JA UUTILT SÕPRADILT
NING TEGEVUSJUHENDAJATELT!**

REEGLID

1. Foto idee väljarendamine ja/või lavastamine võib kasutada teiste abi, aga pildistama peab intellektipande või peatähelohäirega inimesena.

2. Foto peab vastama teemale. Fotol kujutabut edinevad mõista ja täiendada pildiallkirja ja foto seansise loaga (2-3 lauset).

3. Foto peab olema JPEG-formaadis, vähemalt 4 megapiksliit.

Soovitame mitte kasutada macro-funktsiooni.
NEI! Fototid esinevati mitte tšõõdelid!

4. Fototelema on vaja märkida:

- pildiallkirja
- organisatsioonid nimi
- autorid nimi ja vanus
- paari lausega foto sündimise loaga ja teust

Fototid ootame e-posti aadressil
fotokonkurss@vaimupuu.ee
kõigealt 1. oktoobril 2019.

Fototid hindab žüri.

Parimate fotode autorid saavad auhindade.

12 õnnestunumat fotot avaldatakse Vaimupuu 2020. aasta kalendris ning 15 teist teie rändinõuete.

NEI! Vaimupuu kalendrisse saab panna ainult landscape-formaadis (horisontaalsed) fototid.

Meie iga-aastane suurprojekt, Vaimupuu fotokonkurss, elab samuti aktiivset elu. Rändnäitus „Minu Eesti“, kus on parimad fotod möödunud aasta Vaimupuu fotokonkursist, on rõõmustanud vaatajaid tänavu juba mitmes kohas – Hiiumaal Kõrgessaares, Viljandis Kondase Keskuses ning Maarja Külas. Praegu on näitus vaatamiseks väljas Superministeeriumi kohvikus keldrikorrusel. Igal pool on olnud näituse tagasiside väga positiivne. Ootan juba põnevusega uusi fotosid meie tänavusele konkursile „Imelised inimesed“ – neid saab saata kuni 1. oktoobrini. Täpsem info Vaimupuu fotokonkursi kohta on meie kodulehel.

30. mail kinnitas valitsus tegevusprogrammi, kus oluline osa ülesannetest on sotsiaalministri vastutusel. Fookuses on inimkeskse ja tõhusa tervishoiu arendamine, pikaajalise hoolduse korralduse ja erivajadustega inimeste poliitika kaasajastamine, eakate toimetuleku ja heaolu tõstmine, tööhõive suurendamine ja oskuste arendamine, liikumisharjumuste suurendamine ja vaimse tervise probleemide ennetus.

Juttu tuleb Sihtasutuse tööga on Piret hästi kursis, sest alates 2012. a on ta AS Hoolekandeteenused finantsdirektor, juhatuse liige ning samal ajal SA Hea Hoog nõukogu liige, viimastel aastatel ka nõukogu esimees. Nii teadis ta Demis Vossi lahkumise järel, et on ainuõige leida valdkonda tundev uus juht majasiseselt.

Vaimupuu ajakirjas oleme palju kirjutanud töötukassa võimalustest erivajadusega inimestele. Otsustasin ise järele proovida. Valisin Adobe programmi kõik koolitused, sest seda programmi kasutan ma oma töös pea-aegu igapäevaselt. Minu õpetajaks oli Andres Jalak IT Koolitustest. Võin teda julgelt soovitada kõigile, keda

Janek Muru

kujundusprogrammid huvitavad, sest ta seletab kõik väga rahulikult ja lihtsalt, ent põhjalikult lahti.

Oma kogemuse põhjal innustan kõiki, kel vähegi või-malik, töötukassa võimalusi täies mahus ära kasuta-ma! Selleks tuleb võtta ühendust töötukassaga, koos nõustajaga selgitatakse välja täpne koolitusvajadus, seda näete ka e-töötukassas. Seejärel valite koolituse ja registreerute. Kui töötukassa ei paku täpselt sellist koolitust, mida vajate, saab koolitusele registreerida ka koolitusfirma kaudu, ent seda kuni 12 kuu jooksul pärast individuaalse koolitusvajaduse selgitamist.

Käesoleva ajakirja kaanelugu räägib Sandrist, kel on väga haruldane diagnoos. Sellest hoolimata on ta väga tubli ning oskab näha maailmas palju toredat ja rõõmustavat. Vestlus temaga tegi kogu toimetusel tuju mitmeks tunniks väga heaks!

Lisaks on meil palju vajalikku infot ligipääsetavuse ja hoolekandeteenuste muutuste kohta.

KALLIS LUGEJA!

Kui Sul on ettepanekuid, millest või kellest meie ajakirjas edaspidi juttu peaks olema, anna meile teada! Väga oodatud on nii ajakirjanduslikud kui kunstilised kaastööd.

Kui soovid meie ajakirja tellida (tasuta) või väljaandmist toetada, võta meiega ühendust!

Toimetuse telefon: 55634449 e-posti aadress: toimetus@vaimupuu.ee

www.vaimupuu.ee, Facebook/Vaimupuu
a/a: 221053671605 Swedbank,
MTÜ Vaimupuu

SANDER, VALGETE ÕHTUTE SÕBER

Sander on 27-aastane Põlva noormees. Oma kodu rõdult pildistas ta eelmisel aastal foto, mis osutus Vaimupuu fotokonkursil „Minu Eesti“ üheks parimatest. Maikuus oli tema foto väljas ka näitusel Maarja Külas, kus Sander kolm päeva nädalas tööl käib.

TEKST: Vaimupuu
FOTOD: Kalev Lilleorg

Sander on lõpetanud kergendatud õppekavaga põhikooli Põlva Ühisgümnaasiumis, saanud keskhariduse Võru Täiskasvanute Gümnaasiumist ning õppinud Väimelas väikeettevõtlust. Ta on alati väga kohusetundlik olnud, käinud kõikides tundides, poppi pole teinud. Ta ei mäleta, et tal oleks olnud lapsepõlves unistusi, kelleks saada – tema mõtles pidevalt sellele, et koolis ikka kõik korras oleks.

Kõiki kuupäevi mäletab Sander väga täpselt. Näiteks seda, et esimest korda tuli ta Maarja Külla 10. märtsil 2015. aastal, töötukassa kaudu tööpraktikale. Pärast praktika lõppemist töötas ta siin vabatahtlikuna, kuna töötajate seas ei olnud kohta. Tänavuse aasta algul sai Sander pikaajalisele kaitstud tööle, nagu enamik Maarja Küla elanikke, ja saab oma töö eest ka palka.

ERILINE ERILISTE SEAS

Oma hariduse ja teadmistega on Sander Maarja Külas üsna eriline. Ta on näiteks väga hästi kursis sellega, mis alusel inimestele töövõime puudumist määratakse. Hiljuti tehti ka talle endale ümberhindamine, töövõime puudumise põhjal määrati talle raske puue. Sander ei piirdunud teadmistega ainult oma hindamise kohta, vaid tegi endale selgeks kogu süsteemi põhimõtted. Nüüd oskab ta seda teistelegi selgitada.

Sandril on harva esinev haigus – hüpoahidrootiline ektodermaalne düsplaasia (vaata eraldi lõiku). Selle

Sander Kaur

geneetilise haiguse tunnusteks on hammaste, juuste ja higinäärmete alaareng. See tähendab, et Sander ei saa teha tugevat füüsilist tööd või sporti ega olla päikese käes. Kõik see, mis tavaliselt higistama paneb, mõjub Sandrile ohtlikult, sest tema nahk võib üle kuumeneda.

Oma haiguse pärast Sander tablette sööma ei pea ja on selle üle väga rõõmus. Igapäevaselt peab ta end kreemima ning palju vett jooma. Maarja Külas on ta õppinud vett jooma ka siis, kui janu pole, sest vee joomine on talle väga oluline. Kuigi tugev trenn talle ei sobi, ei lase Sander end oma haigusest häirida ja teeb kodus rahulikus tempos hantlitega trenni – mees peab ju vormis olema.

Sander on väga tegus ja hakkaja. Maarja Külas töötab ta kolm päeva nädalas, reedeti on näitering ja tsirkusering ja kord kuus käib ta Tartus kunsti-stuudios maalimas. Sander tahaks tegutseda veelgi rohkem – näiteks õppida peotantsu.

Maarja Külas tegeleb Sander peamiselt käsitööga. Eriti meeldib talle lõngast tuttide tegemine. Selliseid tutte tehakse Maarja Külas palju, suurem osa neist on tellimustööd – näiteks Juhani Puukooli kaunistusteks. Sander osales ka ühes hankes, kus ta saab näidata oma täpsust ja oskusi munakarpide tembeldamises ja teepakkidele kleepsude kleepimises. Selles viimases on ta erakordselt osav ja kiire.

Aeg-ajalt tuleb Sandril töötada ka toimekonnas ja teha süüa natuke rohkem kui 10-le inimesele. Son teistmoodi kui kodus ja nii õpib Sander söögitegemises iga kord midagi uut.

NAGU NOORED IKKA

Sander on sõbralik, saab kõigiga hästi läbi. Ta kuulab oma vestluspartnerit alati väga tähelepanelikult. Oma erilise välimusega torkab ta silma, ent ei tee sellest suuremat numbrit.

Sander elab koos vanemate ja vennaga, kes on Sandrist kaks aastat vanem, ent kasvult on mõlemad ühepikkused. Vend teeb Mammastes puidutöid. „See on raske füüsiline töö, ta on väga vastupidav,“ kiidab Sander venda.

Kõrvalmajas elab Sandril sõber Sven, kellega koos käib matkamas ja kõnnisarjadel. Sven on ka see, kes Sandrit pildistama innustas.

Klaver pole Sandrile võõras.

Sandri foto meeldis Vaimupuu fotokonkursi žüriile oma eheduse tõttu. Siit õhkub rõõmu ja sirust, mis iseloomustavad hästi Sandrit ennast.

Sander Kaur „Elu kahe vikerkaare all“

Väga heitliku ilmaga rõdul istudes mõtlesin, kui õnnelik ma olen, ja sel hetkel märkasin vikerkaart. See tõestabki, kui õnnelik ma olen Eestimaal.

Sander ja tema tegevusjuhendaja Ele Järvis.

Köögitoimkonnas olles pakub Sander süüa ka Elele.

Õhtuti kuulab Sander erinevat muusikat, diskost räpi ja ro-
kini. „Nagu noored ikka kuulavad,“ selgitab ta. Eesti muu-
sikast on tema suurim lemmik Tanel Padar.

KOOS ON TOREDAM

Sander saab igapäevatoimetustega hästi hakkama, isegi pangautomaat ja üürimaksmine on tema jaoks arusaadavad, ent talle on oluline, et keegi oleks talle lähedal toeks. „Koos on ikka toredam tööd teha,“ arvab Sander, kellele ei meeldi sugugi üksinda olla.

„Kui liiga pikalt üksinda pead olema, kipub tulema masendus,“ räägib ta. „Mulle ei meeldi pime aeg ja talv ei ole sellepärast mu kõige lemmikum aastaaeg.“ Alles täiskasvanuna avastas ta, et talvekaamos talle ei sobi. „Lapsena ei taju seda üldse,“ mõtiskleb Sander.

Aastaaegadest on tema vaieldamatu lemmik suvi, kuigi ta päikese käes olla ei saa. „Aga valged öhtud on ju toredad!“ ütleb Sander kelmikalt naeratades, näidates, et temas on romantik peidus.

Oma pruuti Sandril veel ei ole. „Naistuttavaid on palju, aga kindlat pruuti Põlvast leida pole kerge,“ teab Sander väikese koha miinuseid. Lähiaastatel on tal plaan saada kogukonnas elamise teenusele – täiskasvanuna sooviks ta vanematest eraldi elada, ent üksinda oleks igav. Kõige õnnelikum ongi Sander oma sõnul siis, kui saab kellegagi piisavalt koos olla. ■

Hüpohidrotiline ektodermaalne düsplaasia

lühidalt – HED,

lihtsamalt – naha niiskuse alatalitus

- geneetiline harvikaigus
- esineb maailmas vaid ühel inimesel 17 000st
- selle diagnoosiga inimesed sünnivad higinäärmeteta, riskeerides pidevalt ülekuumenemisega
- luude-hammaste täielik areng on raskendatud

Paar aastat tagasi otsustas HED-diagnoosiga noor naine Melanie Gaydos olla oma haigusest üle ja hakata hoopis modelliks. Fotograafid armastavad teda, kuna tänu tema erilisele välimusele saab teha imepäraseid kunstfotosid. Melanie Gaydos on eeskujuks kõigile, kes tunnevad end liiga erilisena – kunagi ei tohi keskenduda negatiivsele, vaid tuleb tegutseda omaenda unistuste nimel.

Melanie Gaydos

HINNATAKSE ÜHISTRANSPORDI- PEATUSTE ligipääsetavust

Alus: Sotsiaalministeeriumi pressiteade 25.04.2019
FOTOD: Erakogu

Sotsiaalministeerium ja MTÜ Ligipääsetavuse Foorum sõlmisid lepingu, et analüüsida Eesti olulisimate ühistranspordi sõlmpunktide ja peatuste ligipääsetavust erivajadusega inimestele. Analüüsi tulemusel selgub, kui suur osa sõlmpunktidest ja peatustest vajab kohandusi ning kui suur on selle maksumus.

„Ligipääsetavus ei ole ainult puudega inimeste mure, vaid see puudutab meid kõiki. See on iseenesest mõistetav, et inimene – vaatamata tema erivajadusele – peab saama iseseisvalt ringi liikuda. See puudutab ka näiteks eakaid või ajutise liikumispiiranguga inimesi,“ ütles sotsiaalala asekancler Rait Kuuse. „Ligipääsetavast ühistranspordist on avalikult palju räägitud, kuid sellest on vähe abi, kui praktikas puudub võimalus seda kasutada. Sotsiaalministeerium on võtnud eestvedaja rolli, et teadlikkus ja olukord Eestis paraneks. Selleks on meil vaja täpsemaid andmeid valdkonna kitsaskohtadest.“

Esmalt kaardistatakse ühistranspordiliinide ristumisi ja ümberistumiskohad, sealhulgas bussi-, rongi- ja lennujaamad ning sadamad koos neile juurdepääsuks kasutatavate trammi-, trolli- ja bussipeatustega. Lisaks kaardistatakse ka sellised ühistranspordipeatused, mis ei ole tingimata ühistranspordiliinide sõlmpunktid, kuid mis on erivajadustega inimestele olulised näiteks teenustele pääsemiseks. Edasi hinnatakse, kui ligipääsetavad on need erivajadusega inimestele ja kui suur osa vajab kohandusi. Samuti antakse hinnang, milline on võimalike kohanduste maksumus. Lõppraport esitatakse ministeeriumile 2020. aasta alguses.

2016. aastal alustati ettevalmistustega sotsiaaltransporditeenuse ümberkorralduseks, et erivajadusega inimesed saaksid kasutada rohkem tavatransporti. Selleks, et muuta ühistransport ja selle sõlmpunktid ligipääsetavamaks, ongi vaja analüüsida praegust olukorda ja vajadusi.

Hange on valminud koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Maanteeametiga. Projekti rahastatakse riigieelarvest ja SA Eesti Teadusagentuuri valdkondliku teadus- ja arendustegevuse programmist.

KOKKUVÕTE

Praegu ei saa paljud puudega inimesed kasutada ühis-transpordi.

Tulevikus peavad tähtsamad peatused olema kergesti ligi-pääsetavad.

Nüüd uuritakse, kuidas seda kõige paremini teha.

Tallinna abilinnapea Betina Beškina nõunik ANNE-LII PÄIV, Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi kaubanduse ja teenuste talitluse nõunik CHRISTMAN ROOS, Helpificu projektijuht KRISTINA AMOR, Helpificu asutaja ja tegevjuht KEIU ROOSIMÄGI, Eesti Puuetega Inimeste Koja peaspetsialist TAUNO ASUJA ning Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti peaspetsialist JUTA LAIMETS.

HELPIFIC ANNAB RIIGILE HÄID IDEID

Jagamismajandus kui võimalus e-riigile sotsiaalhoolekande ja tööotsingute ümberkujundamisel.

TEKST JA FOTOD: Ulvi Mustmaa, Räpina Aianduskooli täienduskoolituse ja arenguosakonna juhataja

12. juunil kohtusid idufirma Helpificu eestvedamisel Sotsiaalministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Sotsiaalkindlustusameti, Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti, Eesti Töötukassa, Eesti Puuetega Inimeste Koja ja Tallinna Linnavalitsuse esindajad. Helpificu kaasasutaja ja tegevjuht Keiu Roosimägi tutvustas IKT (informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogia) ning jagamismajanduse platvormide võimalusi, et suurendada erivajadusega inimeste, eakate ja töötute sotsiaalset kapitali, paremat integratsiooni ühiskonda ning lisatöö võimalusi kohalikele omavalitsustele avalike teenuste pakkumisel.

Üks kohtumise eesmärke oli arutada ka võimalusi, kuidas tuua sotsiaalhoolekandesse, kus valitseb tugev nn iseseisva elu teenuste (isiklik abistaja, transport, abi kodustes toimingutes) defitsiit, lisaressursse inimekapitali näol, ning kuidas saaksid töötud osaleda tööturul jagamismajanduse põhimõtete kohaselt ilma töötuskindlustusstaatust ning sellega kaasnevat toetusi ja hüvitisi kaotamata.

Eestis kui e-riigis on väga tugev iduettevõtete ökosüsteem. Digitaalne „tsunami“ on läbinud panganduse, transpordi, majutuse jne – samas on sotsiaalne sektor nii siseriiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil jäänud „vaese kutsika“ rolli. Kuid ka digitaalsed platvormid võivad sotsiaalsektoris rakendada kogukondlikke ressursse nt erivajadusega inimeste suurema iseseisvuse ja heaolu tagamiseks. Jagamismajandus (Bolt, TransferWise jne) on üks kiiremini kasvavaid majandusvorme ja tõusev trend, kuid sotsiaalhoolekandes on täielik potentsiaal seni kasutamata.

Keiu Roosimägi peab oluliseks koostööd erinevate sektorite vahel, eesmärgiga kohandada teenused vastavalt kodanike uutele harjumustele ja vajadustele. „Kodanikud ei ole ega taha olla passiivsed tarbijad – erivajadusega inimesed koostöös kohalike omavalitsustega ning riigiga loovad andmeplatvorme, kus saavad kokku abivajajad ja abipakkujad. Digitehnoloogia kasutuselevõtt annab kodanikele tagasi nende hääle ja võimu ning seeläbi suureneb ka kodanike usaldus riigi vastu,” ütleb Roosimägi.

Infotehnoloogilisel ajastul on võimalik saada sotsiaalteenuseid mugavalt ja kiirelt, kombineerides tasulised ja vabatahtlikud teenused. Üheks digitaalse kultuuri märksõnaks on ka vaba turg teenuste osutamisel ja tarbimisel. Tehnoloogia areng võimaldab kokku viia tarbijad ja pakkujad ning soodustab turu tekkimist väga suurel skaalal. Paindlikud töövõimalused on olulised vähemkindlustatud ühiskonnagruppide jaoks (noored, püsiva töökohata inimesed, vanemaealised jne). Majandusele tervikuna tekitab jagamismajandus

pigem turgu juurde, meelitades ligi ka neid tarbijaid, kes varem antud teenust ei kasutanud (liiga kõrge hind, ebamugav tarbida, toote/teenuse mittesobivus vms).

Digitaalsed platvormid võimaldavad saada teenust ja teavet kiiresti, mugavalt ning turvaliselt, on kohandavad väheste piirangutega ning globaalselt kiiremini ja lihtsamini skaleeritavad kui nn offline lahendused.

Täna on erivajadusega inimestel nt isiklike abistajatega lepingulised suhted, kuid alternatiivseks lahenduseks on isiklik eelarve. „Ei ole vaja üle reguleerida erivajadusega inimese elu. Erivajadusega inimestel on õigus võtta vastu otsuseid ja kasutada oma isiklikku eelarvet vastavalt oma vajadustele - selles seisnebki iseseisvus,” rõhutab Roosimägi.

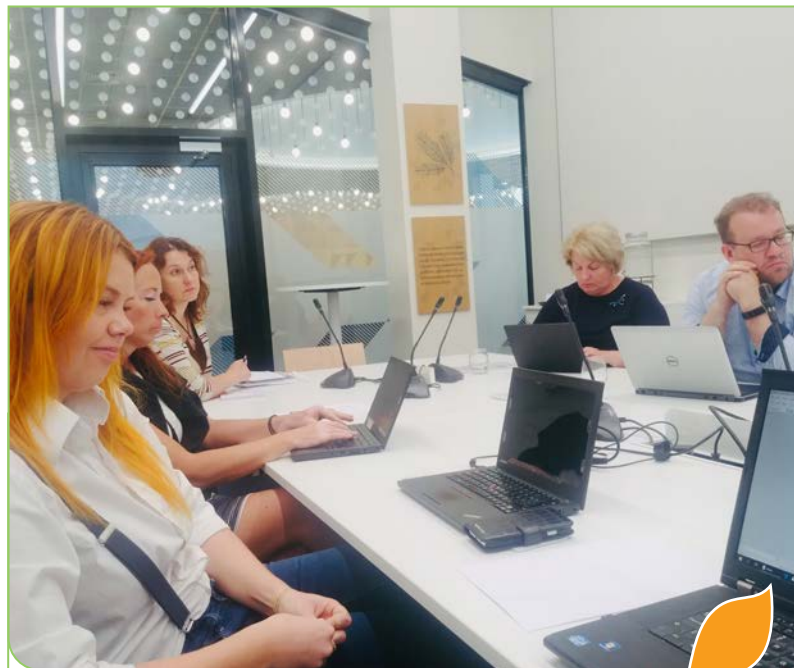
Helpificu kaks toodet on inimeselt inimesele lahendus ja kolmnurklahendus, milleks on Helpific Professional – uus funktsioon, mis aitab spetsialistidel luua tugivõrgustiku abivajajate, vaimse tervise häirega inimeste või eakate ümber. Milleks Helpific veel hea on? Omastehooldajad soovivad aeg-ajalt puhata ning veebiplatvormi kaudu on võimalik tellida paariks tunniks abistaja. Vahel on soov erivajadusega inimesel minna kontserdile, aga sotsiaaltöötaja ei tule kaasa, sest tema tööpäev on läbi.

Andmeplatvormide turvalisus on tagatud ID kaardiga autentimise süsteemi kaudu, platvormidel on võimalik teenuse osutajaid kommenteerida ja tagasisidestada. Kiire tagasisidestamine võimaldab platvormi omanikul disainida teenused vastavalt tarbija vajadustele, märkimisväärne roll on dialoogil teenuse ja selle kasutaja vahel. Seega on kodanikul võimalus teenuseid mõjutada ja parandada. Teenused on nähtavad, projekteerimis/disainiprotsess algab kasutajate vajadustest.

Digitaalse kultuuri võidukäiguks sotsiaalhoolekandes on vajalikud sotsiaalsed, poliitilised ja seadusandlikud muudatused. Strateegiline koostöö hõlmab sidusust erinevate organisatsioonide vahel ning arutelusid töörühmades. ■

Helpific on veebipõhine tugikeskkond, mille kaudu erivajadusega inimesed ja eakad saavad tellida vabatahtlikke abistajaid või tasulisi teenuseid. Helpific on inimeselt inimesele lahendus, aidates luua tugevamaid kogukondi. Helpific on saanud alguse ideede arendamise võistluselt „Garage48 Enable” (tõlkes „Tee võimalikuks”). Publikulemmikuks valitud veebiplatvorm Helpific toob sotsiaalvaldkonda uuenduslikke ning mugavaid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) lahendusi, et muuta erivajadusega inimeste ning eakate elu kergemaks ja võimaldada paremat toimetulekut.

Õhus on ainult head ideed.

KOKKUVÕTE

Helpific viib kokku abistajad ja abi vajajad.

Helpific jagab oma kogemusi ja mõtteid, kuidas teenuseid paremaks teha.!

RIIK RAHASTAB

75 päeva- ja nädalahoiu- teenuse koha kohandamist ja loomist

Suure hooldusvajadusega psüühilise erivajadusega inimestele luuakse üle Eesti 75 päeva- ja nädalahoiuteenuse kohta. Sotsiaalminister Tanel Kiige allkirjastatud käskkirjaga toetab riik kohtade kohandamist ja loomist kokku 280 000 euroga.

„Kohtade kohandamise ja loomisega parandame intervallhoiuteenuse kättesaadavust, loome psüühilise erivajadusega inimeste vajadustele paremini vastavad teenusekohad ja suurendame teenusepakkujate hulka,“ ütles sotsiaalminister Tanel Kiik. „1. aprillist alates laiendasime teenuse saajate ringi, võimaldades ka suures matus järelevalvet ja kõrvalabi vajavatele mõõduka intellektihäirega inimestele kasutada päeva- ja nädalahoiuteenust.“

Toetust anti majutusega teenusekohtade kohandamiseks ja loomiseks. Toetust võis saada siseruumide kohandamiseks, ümberehituseks või renoveerimiseks. Kohandada saab klientide ühiseks kasutamiseks mõeldud ruume või alasid, aga ka näiteks tualettruume või magamistube. Samuti oli võimalik saada toetust ruumide varustamiseks vajalike abivahendite või mööbli- esemetega.

Taotluse võisid esitada kohalikud omavalitsused, juriidilised isikud või füüsilisest isikust ettevõtjad, kes tegelevad või soovivad tegeleda erihooletandeteenuse pakkujana. Toetuse suurus projekti kogumaksumusest on 85%. Maksimaalne toetus ühe uue teenusekoha loomiseks on 10 000 eurot ning olemasoleva teenusekoha kohandamiseks 2000 eurot. Taotluse esitamise tähtaeg oli 22. aprill 2019.

Sotsiaalkindlustusameti andmetel oli 2018. aasta lõpul päeva- ja nädalahoiuteenusel kokku 88 inimest. ■

Toetuse saajad:

- SA Haapsalu Hooletandekeskus: 2 kohandust, 2 uut kohta.
- Sillamäe Linnavalitsus: 3 uut kohta
- Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet: 5 kohandust, 8 uut kohta
- Türi Vallavalitsus: 4 uut kohta
- Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus: 6 kohandust, 2 uut kohta
- SA Koeru Hooldekeskus: 2 uut kohta
- Eesti Hooletande Selts: 5 uut kohta
- Benita Kodu AS: 4 uut kohta
- Viru Haigla AS: 7 uut kohta
- Hiiumaa Vallavalitsus: 3 kohandust, 2 uut kohta.
- MTÜ Me hoolime Sinust: 5 uut kohta.
- AS Hooletandeteenused: 10 kohandust
- MTÜ Pällo Noorte Töökodu: 5 uut kohta

SOTSIAALPOLIITIKA ON VALITSUSE TEGEVUSPROGRAMMIS TÄHTSAL KOHAL

30. mail kinnitas valitsus tegevusprogrammi, kus oluline osa ülesannetest on sotsiaalministri vastutusel. Fookuses on inimkeskse ja tõhusa tervishoiu arendamine, pikaajalise hoolduse korralduse ja erivajadustega inimeste poliitika kaasajastamine, eakate toimetuleku ja heaolu tõstmine, tööhõive suurendamine ja oskuste arendamine, liikumisharjumuste suurendamine ja vaimse tervise probleemide ennetus.

ALLIKAS: Sotsiaalministeerium pressiteade 30 mai

„Valitsus toetab riigi jätkusuutlikku arengut ning kogu ühiskonda kaasavat poliitikat. Sotsiaalvaldkonna eesmärgid on valitsuse tegevusprogrammis olulisel kohal ning meie pikemaajaliselt planeeritud tegevused tagavad kindlasti jätkusuutliku ja tõhusa arengu nii tervise-, töö-, sotsiaal- kui ka võrdse kohtlemise teemade eestvedamisel,“ ütles sotsiaalminister Tanel Kiik. „Samme tuleb astuda ka tervise- ja sotsiaalvaldkonna suurema integreerituse suunas, olgu selleks siis õendusabi parem kättesaadavus hooldekodudes või kahe süsteemi laialdasem ühildamine. Peamine on, et inimesed saaksid vajalikku abi ning ei peaks pidevalt pead murdma killustunud teenuste vahel.“

Sotsiaalministeeriumi olulisemad prioriteedid järgneval neljal aastal:

- Panustame tööhõive suurendamisse ja oskuste arendamisse, mille jaoks analüüsime tööturumeetmete tõhustamise võimalusi, kaalume noorte tööhõive soodustamiseks töölepingu seaduse nõuete leevendamist, jätkame NEET noorte toetamist tööturule sisenemisel. Samuti analüüsime võimalusi naiste ja meeste palgalõhe vähendamiseks.

- Kaasajastame pikaajalise hoolduse korraldust ja erivajadustega inimeste poliitikat, luues muuhulgas arusaadavad reeglid sotsiaalteenuste eest tasumisel maksimaalse omaosaluse määramiseks, arvestades, et koduteenused peaks olema inimesele soodsaim lahendus. Samuti plaanime lihtsustada püsiva puude süsteemi, paneme rõhku hooldustöötajate väljaõppele ja täiendharidusele ning jätkame innovaatilise eakatekodu rajamist keerulise hooldusvajadusega inimestele.
- Jätkame inimkeskse ja tõhusa tervishoiu arendamist, mille jaoks kiirendame ühtse digiregistratuuri kasutuselevõttu, arendame tervise infosüsteemi, alustame patsiendiportaali teenuste uuendamist, viime ellu tervisekeskuste investeringute kava ja parandame õendusabi kättesaadavust hooldekodudes.
- Eakate toimetuleku ja heaolu tõstmiseks seame eesmärgiks erakorralise pensionitõusu ning hoiame keskmise vanaduspensionini maksuvabana. Töötame välja ka ettepanekud tööandja pensioni kogumise soodustamiseks ning sooduspensionide reformimiseks.
- Võtame fookusesse vaimse tervise probleemide ennetamise ja õigeaegse abi tagamise, mille jaoks koostame vaimse tervise rohelise raamatu, toetame vanemlike oskuste arendamise programme elluviimist, analüüsime võimalusi seksuaalse või füüsilise väärkohtlemise ohvriks langenud laste abistamise süsteemi arendamiseks, tõhustame koostöös teiste ministeeriumidega lähisuhtevägivalla ennetusele suunatud strateegiaid.

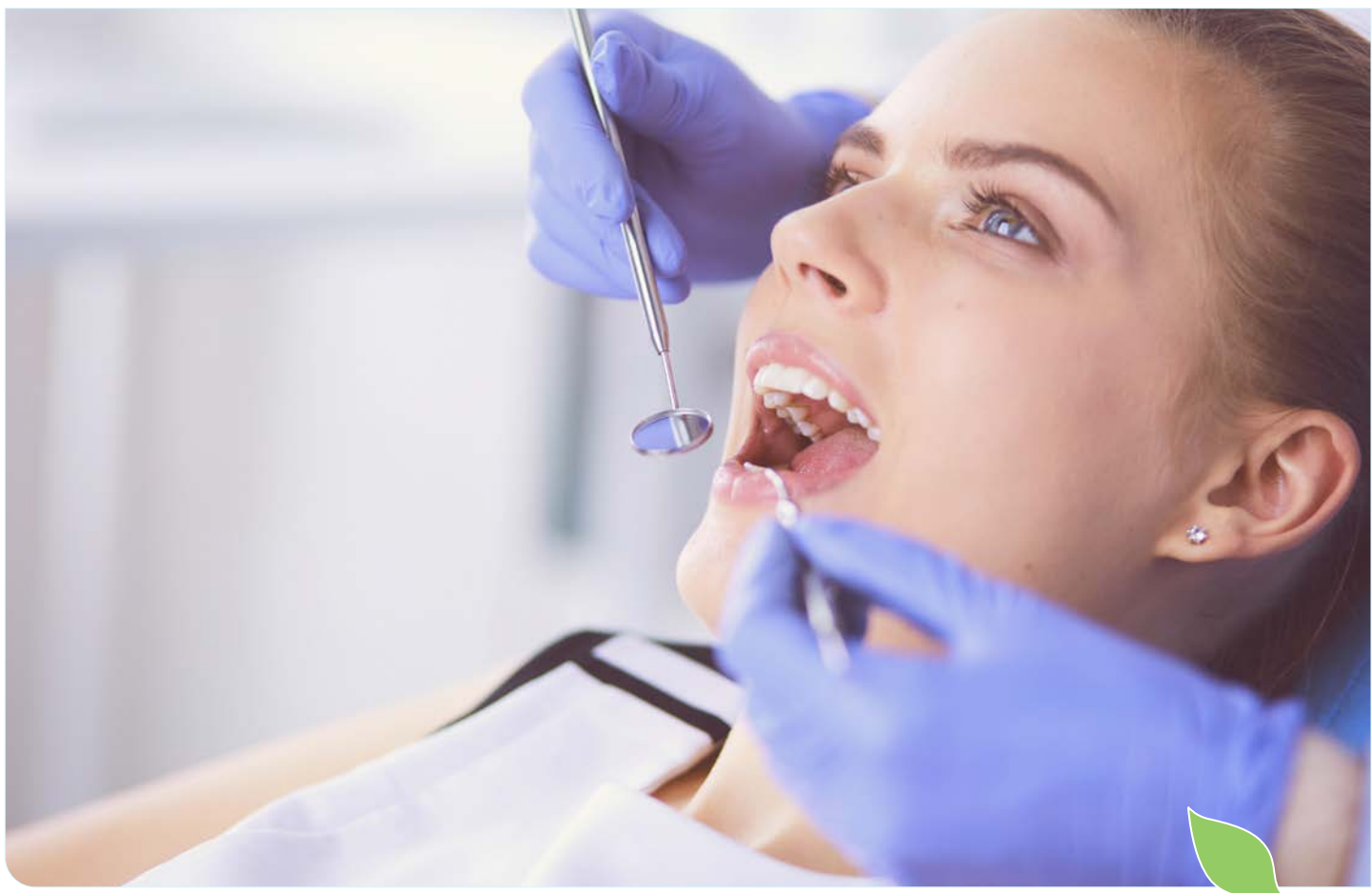
Valitsus kinnitas täna oma nelja aasta tegevusprogrammi, mis lähtub valitsuse viiest prioriteedist: peresõbralik Eesti, sidus ühiskond, teadmispõhine majandus, tõhus valitsemine ning vaba ja kaitstud riik. Tegevusprogramm lähtub koalitsioonilepingust ning seal on 486 ülesannet. ■

KOKKUVÕTE

Uus minister Tanel Kiik tutvustas plaane järgmisteks aastateks.

Nelja aasta pärast saab vaadata, kui palju häid mõtteid teoks saab.

HAMBARAVIHÜVITIS ERIVAJADUSEGA PATSIENDILE

TEKST: Vaimupuu
FOTOD: Adobe

Alates 2019. aastast laiendas Haigekassa tasuta hambaravi võimalusi sügava füüsilise ja vaimse puudega inimestele, kes ise ei suuda oma suuhügieeni eest hoolt kanda. Nende inimeste hambaravi tasub Haigekassa kogu ulatuses ehk hambaid saab tasuta ravida kogu elu.

Tasuta hambaravi ei kehti kõikidele puudega inimestele. Haigekassa on seadnud kindlad kriteeriumid, millele puudega inimese tervises seisund peab vastama, et ta saaks eluaegset hambaravi. Õiguse tasuta hambaraviks määrab patsiendi perearst või eriarst, mitte hambaarst! Eelkõige tulebki konsulteerida patsiendi raviarstiga ja veenduda, et see diagnoos on määratud.

Kriteeriumid, millest inimese perearst või eriarst peab elupuhuse hambaravi määramisel lähtuma:

1. Isiksuse psüühilised iseärasused sõltumatult haiguse otsesest nosoloogiast, mille tõttu patsient ei ole suuteline suuõõne hügieeni tagama ka adekvaatse juhendamise korral:
- Intellektipuue (sügav vaimne alaareng)
 - Autistliku spektrumi häire
 - Dementsus
 - Muud psüühilised kõrvalekalded (näiteks krooniline raske psühhos)

2. Füüsilised, haigustest tingitud seisundid, mil inimene ei ole suuteline suuõõne hügieeni protseduure läbi viima:

- Halvatusseisundid, mis haaravad mõlemat ülajäset, ja on tingitud kesknärvisüsteemi või neuromuskulaarse ühiku haigusest
- Liigutushäired, nagu parkinsonistlik sündroom, generaliseerunud düstoonia, raskekujuline tantstõbi
- Kaasasündinud või omandatud füüsilised iseärasused, näiteks jäseme ja selle olulise osa puudumine arenemata või amputatsiooni tõttu, mille tõttu isik ei tule toime suuhügieeniga

Kui patsiendi perearst või eriarst peab lähtuvalt nendest kriteeriumitest vajalikuks määrata puudega inimesele elupuhust hambaravi, siis märgib arst süsteemis inimese raviarvele statistilise koodi (9072), mille alusel tasub inimese hambaravi eest edaspidi Haigekassa.

Kui inimesel on tõsine tervisemure, mis vajab kiiret lahendamist, siis saab ta tasuta vältimatut abi.

Selleks, et tasuta plaaniline hambaravi puudega inimesele kehtima hakkaks, võib aega minna kuni kaks kuud. Viivitus on tingitud infosüsteemide andmevahetusest, mis on vajalik selleks, et patsiendi elupuhuse hambaravi kohta tekiks arstisüsteemi vajalik märged.

Kui patsiendi eluaegne hambaravi on arstisüsteemis ja riigiportaalist eesti.ee nähtav, võib inimene pöörduda oma hambaarsti poole ja uurida, kas raviasutusel on haigekassa sõlmitud (laste hambaravi rahastamise) leping ning hakata hambaarstile aega broneerima.

Puudega inimesele teenuse osutamiseks on kindlasti vaja, et hambaarstil oleks vajalik kogemus ja koolitus. Siinkohal teeme koostööd Eesti Puuetega Inimeste Kojaga, kes hakkab läbi viima vajalikke koolitusi. ■

HAMBARAVI LEPINGUPARTNERID

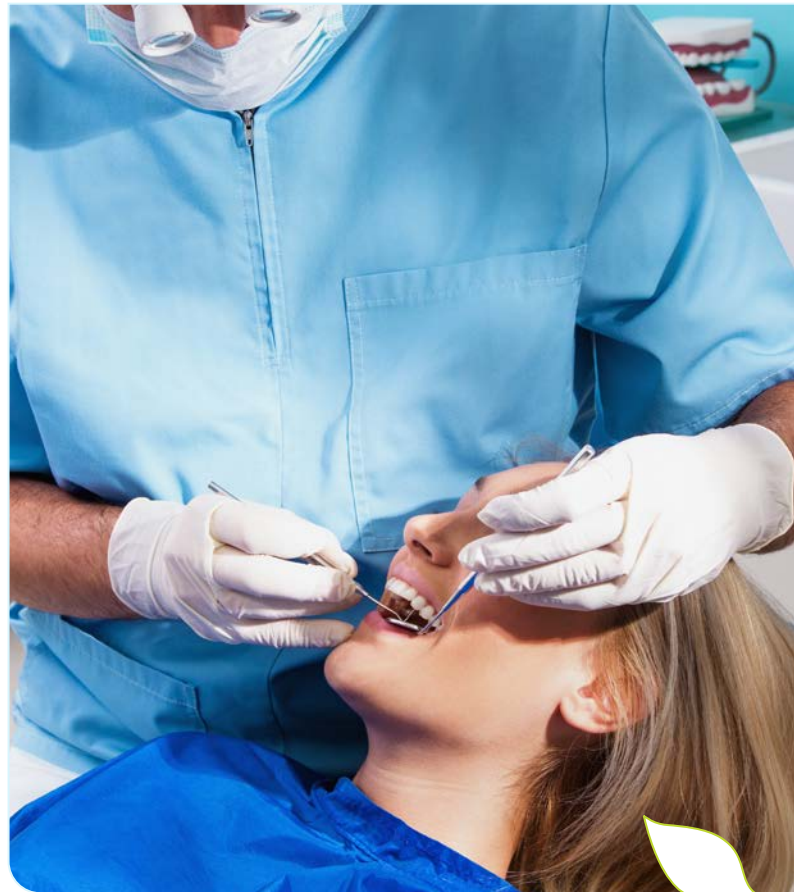
leiab aadressil

<https://www.haigekassa.ee/hambaravi-partnerid?speciality=1217&location=All>

Üldanesteesias ehk narkoosis hambaravi teenust pakuvad:

- Tartu Ülikooli Kliinikum
- Erakliinik STIGMA
- Kalmer Lepiku Hambaravi OÜ
- Kuressaare Hambapolikliinik SA
- OÜ Balneom

Teenust saavad osutada need hambaravikabinetid, kellel on laste hambaravi leping (see on eelduseks).

KOKKUVÕTE

Alates tänavusest aastast saavad sügava puudega inimesed taotleda tasuta hamba-ravi.

MUUTUSED HOOLEKANDES

Hooldekodu peaks olema viimane ölekõrs, kui inimene ei saa kodus ilma toe ja abita enam ise hakkama. Hooldust vajavale inimesele peab esmalt pakkuma neid teenuseid, mis toetavad tema iseseisvat hakkamasaamist oma kodus – see on pikaajalise hoolduse uue süsteemi alustala.

TEKST: Häli Tarum, Sotsiaalministeeriumi hoolekandeesakonna juhataja
FOTO: Adobe

Eestis elab umbes Narva linna jagu omastehool-dajaid ehk inimesi, kes oma muu argielu arvelt toetavad ja abistavad mõnda lähedast. Paljud neist on sundolukorras, sest peavad tugiteenuste puudumise tõttu ise oma lähedaste eest hoolitsema. Tih-tipeale tähendab see ühe katuse alla kolimist ja oma muudest tegemistest – osaliselt või täielikult – loobu-mist. Teisalt suunatakse endiselt vajaliku abi puudumi-se tõttu inimesi liiga kergekäeliselt hooldekodudesse. Hooldekodu koha eest tasumisel oli aga eaka või tema pere omaosalus 2010. aastal 65% ja 2017. aastaks ko-guni 78%.

KODUTEENUSED VÕIMALDAVAD INIMESEL ELADA VÕIMALIKULT KAUA OMA KODUS

Selline olukord ei ole jätkusuutlik ega jõukohane. Rahvastiku vananemise tõttu kasvab lähiaastatel hooldusvajadusega inimeste arv ja koos sellega tõenäo-liselt ka nende inimeste arv, kes on sunnitud kõige muu arvelt jääma koju lähedast hooldama. Meil on vaja luua eeldused, et inimesed saaksid võimalikult kaua oma kodus elada ja keegi ei pea oma lähedase hooldamise tõttu loobuma isiklikust elust.

Eesmärk on teha inimesele kättesaadavamaks kodus elamist toetavad teenused. Kui eakas ei saa enam näi-teks üksi kodus toidu valmistamise või ahju kütmisega hakkama, peaks omavalitsus pakkuma talle kodutee-nust ehk leidma abilise, kes teda nendes toimingutes aitaks. Abivajaja lähedastel on tulenevalt perekonna-seadusest küll kohustus lähedast majanduslikult aida-ta – sh ka vajadusel teenuse eest maksta – kuid mitte kohustus eakat ise nendes tegevustes abistada. Kui eaka lähedased elavad temast kaugel, siis ei ole see ka kuidagi mõistlik. Hooldekodust peaks aga rääkima alles siis, kui kodus elamist toetavatest teenustest enam ei piisa.

Üha olulisem on ka kodus elamist toetavate teenus-te arendamine, et pakkuda inimestele just sellist abi, mida nad vajavad. Kahjuks näitab statistika vastupi-dist trendi: kui 2017. aasta lõpuks oli hooldekodudes kokku 8356 voodikohta, mis näitas viie aasta jooksul kasvuks ca 21%, siis koduteenuse saajate arv, mis on jätkuvalt väiksem kui hooldekodu kohtade arv, kõikus 6200 ja 6700 vahel. Samuti on hooldekoduteenusel ka neid inimesi, kes tegelikult ei vaja ööpäevaringset hooldust ja saaks oma kodus mööduka toe ja abiga ke-nasti hakkama.

Erinevad uuringud näitavad, et inimeste enda hinnan-gu kohaselt tuntakse enim puudust just kodus elamist toetavatest teenustest. 2015. aasta vanemaealiste ja eakate toimetuleku uuringust ning 2009. aasta puue-

tega inimeste ja nende pereliikmete hoolduskoormuse uuringust tuleb välja, et koduteenust vajaks lisaks praegusele ca 6400 teenuse saajale veel umbes 13 600 inimest ehk maksimaalne koduteenuse vajadus koos katmata vajadusega on umbes 20 000 inimesel. Lisaks koduteenusele tuuakse uuringutes välja ka täisealiste tugiisikuteenuse, isikliku abistaja teenuse ja täisealiste päevahoiuteenuse vajadus. Neid teenuseid vajab lisaks praegustele teenuse saajatele veel vastavalt umbes 5300, 2800 ja ligi 900 inimest.

INIMESTE HEAOLU PEAB OLEMA ESIKOHAL

Seepärast oleme alustanud senise hoolekande korralduse parandamist. Selleks kutsusime 2019. aastal kokku töörühmad, kus mõtleme koos valdkonna ekspertidega läbi, kuidas peaks hooldusteenuseid tulevikus Eestis korraldama. Üks ülesanne on panna olemasolevad teenused toimima abivajaja jaoks mõistlikult ja loogiliselt. Praegu korraldavad ja rahastavad vajalikku abi nii kohalikud omavalitsused (nt hooldekodud, koduteenus, isikliku abistaja teenus jt), sotsiaalkindlustusamet (erihooldekande teenused) ja haigekassa (õendusabi teenused). Abivajajale on süsteem killustunud ja vajalikud teenused pole alati vajalikus mahus kättesaadavad.

Plaanitavad muudatused hõlmavad endas ka näiteks õendusabi paremat kättesaadavust hooldekodudes. Praegu on meil kaks süsteemi: hooldekodud pakuvad sotsiaalteenust ja haiglates pakutakse tervishoiuteenusena õendusabi. Hooldekodu teenuse eest maksavad kliendid ise, õendusabi kompenseerib 85% ulatuses haigekassa. Kuna õendusabi on seega abivajajale odavam, paneb see tervishoiusüsteemi surve alla. Tulevikus peavad mõlemad süsteemid astuma ühte jalga – hooldekodudes peab samamoodi olema õendusabi tagatud ja teenuse rahastamine ei tohi olla peamine põhjus, miks hooldusvajadusega inimesi ühest asutusest teise sõidutatakse.

Loodav pikaajalise hoolduse süsteem on elukaare põhine, kuna hooldusvajadus võib tekkida igas vanuses. See võib olla juba lapseas kaçasasündinud, samas tekkida ka elu jooksul näiteks õnnetuse tagajärjel või alles vanemas eas. Olenemata abivajaja vanusest peab tulevikus olema üheselt mõistetav, kuidas inimest toetatakse.

Plaanime ka omastehooldajatele luua toetussüsteemi, mis hõlmab endas nii hooldamist kui töötamist toetavaid teenuseid. Lisaks ka paindlikke töötingimusi, mis võimaldavad hooldajatel senisest paremini oma töö ja pereelu ühitada.

Oluline on selgeks teha riigi ja kohalike omavalitsuste rollid ning luua üleriigiliselt ühtsed alused inimese hooldusvajaduste hindamiseks, leppida kokku, kui palju võib inimestelt sotsiaalteenuste eest tasu võtta. Eesmärk on, et inimene saaks vajalikke teenuseid õigeaegselt ja vajalikus mahus, sõltumata sellest, milline on tema kodukoht. Samavõrd oluline on vähendada perekondade hoolduskoormust, tagada omastehooldajate töö ja pereelu ühitamise võimalused. ■

KOKKUVÕTE

Otsitakse uusi võimalusi, et puudega inimesed saaksid elada oma kodus.

Selleks on vaja neile abistajaid kodu-töodes.

Hoole-kande süsteem tahetakse muuta lihtsamaks.

10 aastaga on uue kodu saanud 1118 psüühilise erivajadusega inimest

AS Hoolekandeteenused kümne tegevusaasta analüüs näitab, et suurtest hooldekodudest on kogukondades asuvatesse väikestesse kodudesse elama asunud 1118 klienti. Lõppenud aastal käis tööl 34% psüühilise erivajadusega inimestest.

TEKST: AS Hoolekandeteenused.
FOTO: erakogu

AS Hoolekandeteenused teenuste direktor Liina Lanno sõnul on klientidele tegusa elu pakkumiseks vaja nii kaasaegseid kodusid, koolitatud personali kui piisavat rahastust.

„Kümne aastaga oleme tohutult arenenud. Alustasime olukorras, kus inimesed elasid suurtes hooldekodudes mitmekesi toas, tegevused olid piiratud ühe hoone ja õuealaga ning hooldekodud asusid kogukondadest eemal. Lõppenud aastal elas 1800 kliendist 1118 ehk 62% kogukondades, väikestes kodusarnastes üksustes. Meie eesmärk on igale inimesele pakkuda võimalikult tavapärast elukorraldust ja neid tegevusi, mis talle sobivad.“

2010. aastal loodi SA Hea Hoog, et pakkuda psüühilise erivajadusega inimestele võimalust jõukohast tööd teha. Kui 2010. aasta lõpus pakuti tööd 58 inimesele, siis 2019. aastal käis tööl 615 inimest ehk rohkem kui kolmandik kõikidest klientidest. Töötavatest klientidest 416 käisid tööl Hea Hoo töökeskustes, ülejäänud avatud tööturul

157 uut kodu

2010. aastal elasid ettevõtte kliendid 18 ühiselamu tüüpi hooldekodus, lisaks oli kasutusel üks korter ja viis peremaja Karulas. 10 aastat hiljem elavad psüühilise erivajadusega inimesed 85 korteris, 10 eramajas, 60 peremajas ja 7 spetsiaalselt erivajadustega inimestele ehitatud kortermajas. Ettevõttel on ka viis hooldekodu, millest kolm on kavas lähiaastatel sulgeda. Kaks hooldekodu ehitatakse ümber kodudeks, kus on pere- ja kortermajadele sarnased privaatseid elamistingimused.

AS Hoolekandeteenused kinnisvaradirektor Karl Mänd: „Varem peeti normaalseks, et erivajadusega inimesed elavad silma alt ära, suures hooldekodus. Nüüd on see aeg möödas. Kuigi psüühilise erivajadusega inimesed vajavad sageli enda kõrvale tugisikut, ei vähenda see nende soovi olla osa kogukonnast. Meie eesmärk on pakkuda neile võimalikult tavalisi ja koduseid elamistingimusi kohas, kus elavad ka teised inimesed. Igal inimesel on õigus ja soov elada kodus, mitte institutsioonis.“

Töötajad

Erivajadustega inimestele tegusa elu pakkumiseks on oluline, et võimalikult suur osa töötajatest oleks vastava haridusega klienditöötajad, kes saavad väärikat palka.

2010 töötas ettevõttes 1035 inimest, kellest klienditöötajaid oli 808 inimest. 2019. aasta lõpus oli ettevõttes 811 töötajat, kellest klienditööd tegi 647. 2010. aastal oli vähemalt keskharidusega tegevusjuhendajaid 74%, 2019. aastaks oli see näitaja 95%. 2010 oli keskmine tegevusjuhendaja palk veidi üle 500 euro, tänaseks on see tõusnud 93% ehk pea 1000 euron.

Rahastus

AS Hoolekandeteenused finantsdirektor Piret Lemsalu sõnul on ettevõtte eesmärk pakkuda kvaliteetset teenust ning mitte kahjumisse jääda.

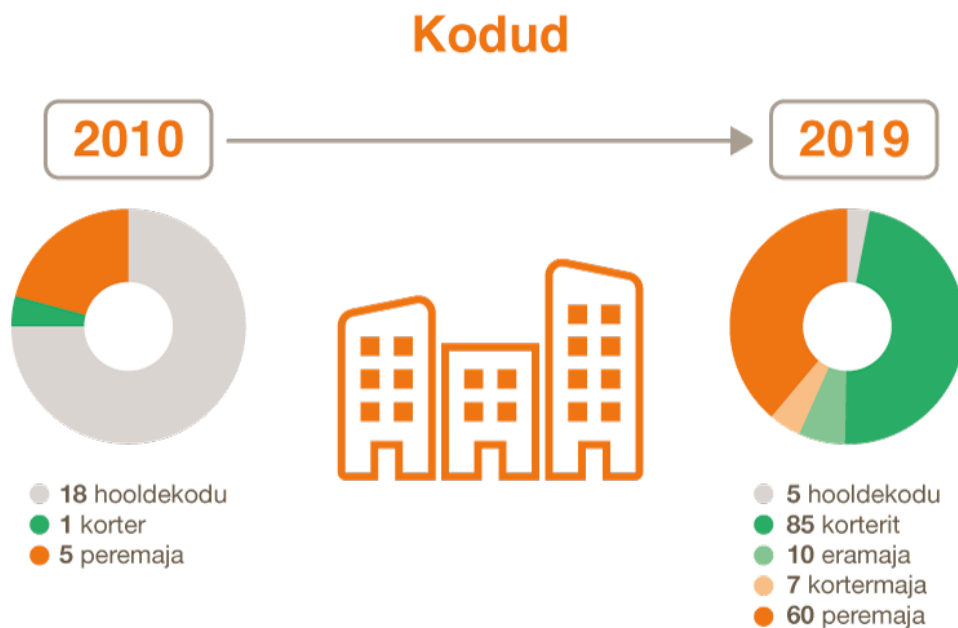
„Teenusekoha maksumus koosneb riigi rahastatud teenuse hinnast ja kliendi omaosalusest. Kõige rohkem kliente vajab ööpäevaringset erihooldusteenust, selle hind oli 2011 aastal 382 eurot, tänaseks on see tõusnud 632 euron. Riigi rahastus katab praegu töötajate ja tegevustega seotud kulutused. Arvestades elukalliduse tõusu viimase

kümne aasta jooksul on meie esimene eesmärk tegevusjuhendajate palkade tõus. Selle võimaldamiseks peab riigi rahastus ka järgnevatel aastatel stabiilselt suurenema“ selgitas Lemsalu.

Kliendi omaosalus katab majutuse ja toitlustamise kulud. 2010 aastal oli omaosalus kuus ca 192 eurot ning 2019 aastal 230-270 eurot, ehk klientide omaosalus on tõusnud 20-40%. See on oluliselt väiksem kui teenuste hinnatõus ja pole kooskõlas kulude suurenemisega.

Kinnisvaradirektor Karl Mänd kinnitab, et väljakutseid jagub ka järgnevateks aastateks: „Euroopa Regionaalarengu Fondi toel oleme viimase kümne aastaga parandanud enam kui 1000 inimese elamistingimusi ja elukvaliteeti. Suur töö seisab veel ees ja seda eriti kogukondades teadlikkuse tõstmisel. Usume, et erivajadustega inimesed on ühiskonna täisväärtuslikud liikmed, kel peavad olema teistega võrdsed võimalused aktiivseks ja mitmekülgseks eluks.“

Tulemused graafiliselt

Loome väikeseid ja hubaseid kodusid üle Eesti.
Igal inimesel on õigus elada kodus, olla tegus ja kogukonda kaasatud.

Kliendid

2010

2019

2362 klienti

- toetavatel teenustel **450**
- kogukonnas elamisel **23**
- ööpäevasel teenusel **1843**
- kohtumäärusega ööpäevasel teenusel **178**
- asenduskodu teenusel **41**

1810 klienti

- toetavatel teenustel **57**
- kogukonnas elamisel **361**
- ööpäevasel teenusel **1339**
- kohtumäärusega ööpäevasel teenusel **96**
- asenduskodu teenusel **22**

2019 aastal:

1118 inimest elab kodusarnastes tingimustes.

361 inimest elab kogukonnas pea iseseisvat elu, nad vajavad tegevusjuhendaja toetust vaid tööajal.

Klientide töötamine

2010

2019

Sihtasutus
Hea Hoog
asutamine,
aasta lõpuks
**58 töötavat
klienti.**

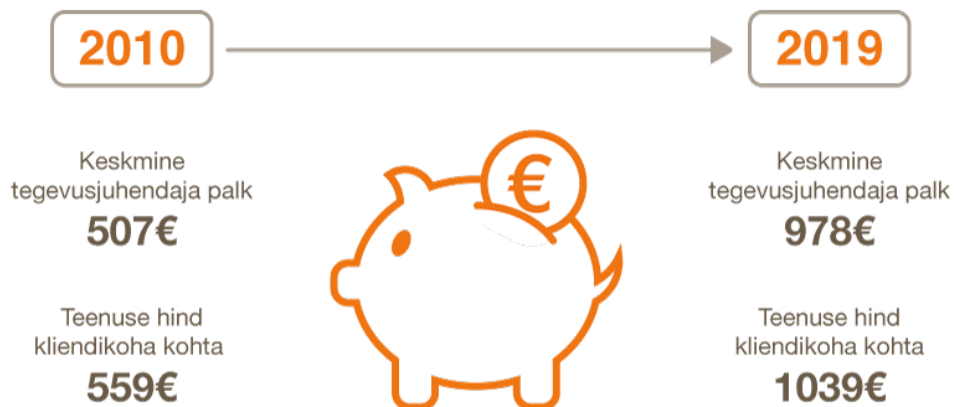
Kõikidest klientidest
teeb tööd
615 inimest ehk 34%

Sihtasutus Hea Hoog
pakub **tööd 416 kliendile**

SA Hea Hoog ülesanne on luua ja leida võimetekohast ning tasuvat tööd erivajadustega inimestele.

Rahastus

Keskmise palga tõus 10 aastaga 471€ ehk 93%.
Keskmise hinna tõus 10 aastaga 480€ ehk 86%.

SA Hea Hoog uus juht on Piret Lemsalu

TEKST: AS hoolekandeteenused.
FOTO: erakogu

Kaks kuud tagasi sai SA Hea Hoog endale uue juhi – ametisse asus Piret Lemsalu.

Sihtasutuse tööga on Piret hästi kursis, sest alates 2012. a on ta AS Hoolekandeteenused finantsdirektor, juhatuse liige ning samal ajal SA Hea Hoog nõukogu liige, viimastel aastatel ka nõukogu esimees. Nii teadis ta Demis Vossi lahkumise järel, et on ainuõige leida valdkonda tundev uus juht majasiseselt.

Alustades algusest

Piret on hariduselt matemaatika õpetaja, omandanud EBS-s ärijuhtimise magistrakraadi ning tal on varasem töökogemus finantsjuhina ehitusvaldkonnas, tootmisettevõttes ja kaubanduses.

Eesmärkide seadmine

SA Hea Hoog eesmärk on korraldada AS Hoolekandeteenused klientide tööhõivet, arendada nende oskuseid ning toetada inimeste mõtestatud ja tegusat elu. Selleks on loodud üle kümne töökeskuse, kus meie kliendid töötavad koos tegevusjuhendajatega, täidavad tellimusi, loovad uut väärtust ja saavad palka.

„Soovin, et kõik meie töötajad ehk kliendid ja tegevusjuhendajad oleksid rahul nii töö kui tulemustega, saaksid ennast arendada ja vaadata optimistlikult homsesse. Soovin, et valitseks hea töömeeleolu ja igal hommikul tuleksid inimesed töökeskusesse rõõmuga,“ sõnas Piret.

Pireti tööpäevad on tempokad, koos teenuste juhi Anu Halliga vaadatakse üle praegused kaitstud töö lepingud ja mõeldakse, kas meie kliendid on nende teenuste sihtgrupiks. Tulevikuplaan on osaleda ainult klientidele sobivate teenuste hangetel, mille dokumendibürokratia ei halva igapäevast tööd.

Tootmis- ja müügijuhi Krista Emajõega soovitakse aga leida piisavalt äripartnereid, kelle pakutav töö on mõistliku tasu ja sobiva ajakuluga. Praegustest koostöödest jätkub kindlasti Sinilille projekt, sõlmitud on pikaajaline raamleping MTÜ Eesti Vigastatud Võitlejate Ühingu. Head äripartnerid, kellega SA Hea Hoog soovib koostööd jätkata, on ka Monier, Äripäev jt.

Pilguheit tulevikku

„Minu nägemuse kohaselt aitavad meie teenused klientidel uusi oskusi omandada ja saada paremat ettevalmistust päris töö tegemiseks. Tulevikus peaksid töökeskused olema sellised kohad, kus töötajad koos klientidega täidavad kvaliteetselt ja plaanipäraselt äriklientide tellimusi,“ jagas Piret oma mõtteid. „Üks osa meie tegevustest jääb alati seotuks klientide juhendamisega. Meie eesmärk on, et igas töökeskuses oleks klientidest ja tegevusjuhendajatest koosnevale tööperlele piisavalt jõukohast ja tegevusrõõmu pakkuvat tööd, mille eest saab mõistlikku tasu ja mis tagab töökeskuste jätkusuutlikkuse,“ jagab ta oma visiooni. Sinnani jõudmine võtab veel aega ja seni toetab ematettevõtte AS Hoolekandeteenused töökeskuste ülalpidamist.

Soovime Piretile ja kogu SA Hea Hoog toredale tiimile jõudu ja jaksu eesmärkide täitmisel!

KALASALAT VUTIMUNAGA

- ✓ Mõnus ja lihtne salat, ent toekas kõhutäis!
- ✓ Selles salatis on hea ära kasutada mõnest eelmisest söögikorrast järele jäänud kartuleid ja kala.
- ✓ Kui soovid, võid kala asendada hoopis lihaga. Meie kasutasime kuumsuitsulõhet.

TEKST: Taire Ehaver
FOTOD: Vaimupuu

VAJA LÄHEB (kogused neljale):

4 SUUREMAT PAPRIKAT

KÜPSETAMISEKS:

2 SPL OLIIVÕLI

2 SPL BALSAMICOT

SOOLA-PIPART

4 SUUREMAT KARTULIT, KEEDETUD VÕI KÜPSETATUD

1 KARP VÕI PAAR SUUREMAT PEOTÄIT RUKOLAT

12 KEEDETUD VUTIMUNA

(SOBIB KA KANAMUNA, SEL JUHUL 6 MUNA)

100 G KUUMSUITSULÕHET

1 PAKK VÕI PAAR SUUREMAT PEOTÄIT AEDUBE

KASTMEKS:

8-10 SPL OLIIVÕLI

2-3 SPL DIJONI SINEPIT (VÕI MÕNDA TEIST
MAHEDA MAITSEGA SINEPIT)

1 SIDRUN

SOOLA

PIPART

KAUNISTAMISEKS TILLI, PETERSELLI,
PAAR SIDRUNIVIILU

1. Lõika paprika sektoriteks ja puhasta seemnetest.
Piserda paprika üle balsamico ja oliivõliga, lisa maitse järgi soola ja pipart.

Balsamico – viinamarjadest valmistatud äädikas, mida laagerdatakse puidust vaatides. Vaate ei suleta ja nii muutub äädikas paksuks ja siirupitaoliseks. Alati pane balsamicot pigem vähem kui rohkem, sest juurde saad alati lisada.

2. Küpseta paprikaid eelkuumutatud ahjus 220 kraadi juures 15-20 minutit, kuni paprika kohati pruuniks tõmbub..

3. Pane vutimunad keevasse vette ja lase keeda 2 minutit. Kui soovid kõvema rebusid, keeda 3 minutit. Rohkem pole vaja, sest vutimunad on väikesed

NB! Kui soovid, võid kasutada ka kanamune.

- Pane kanamunad külma vette, kuumuta. Keemise aega hakka mõõtma siis, kui vesi juba keeb.
- Pehme rebuga kanamuna saad 5 minutiga, kõva rebuga kanamuna keeb 7-10 minutit.
- Salatisse pannes lõika kanamunad sektoriteks või viiludeks.

4. Pane oad keevasse vette, keeda 2 minutit. Kurna ja loputa jääkülma veega. Jäta nõrguma.

Külm vesi „ehmatab“ rohelisi köögivilju ja need säilitavad oma ilusa rohelise värvuse.

SALATIKASTE

1. Pane väiksemasse kaussi õli ja sinep.

2. Lõika sidrunist paar viilu ja jäta kaunistuseks, siis pigista ülejäänud sidrunist mahl kastmekaussi.

3. Maitsesta soola ja pipraga. Sega, kuni kaste on ühtlane.

Nüüd alusta salati „ehitamist“.

5. Sööja taldrikusse pane kõigepealt rukola, seejärel kartulid, paprika ja kalatükid.

6. Vala kaste salatile. Kaunista salat maitserohelisega.

Lõika munad pooleks, et salat oleks värvilisem.

NB! Soovi korral võid lisada ka tomatit ja punase sibula rõngaid. Need võivad olla toored, ent võid neid küpsutada ka ahjus koos paprikaga. Meie lisasime salatile marineeritud kappareid. Sobivad ka krõmpsud ja soolakad marineeritud kurgid.

Mõnusat katsetamist ja uute rõõmsate kohtumisteni!